

16.3.2023

Kaupunginhallitus

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto valtuutettu Elina Kauppilan toivomusponnosta tunnustuksettoman keskustelutuen tarjoamisesta keskenmenon kokeneille lääkärikäynnin yhteydessä

Toivomusponnossa edellytetään selvittävän mahdollisuutta tarjota muuta kuin tunnustuksellista keskustelutukea keskenmenon kokeville lääkärikäynnin yhteydessä. Toivomusponnossa todetaan, että sairaalapastorin tarjoaman keskustelutuen sijasta keskenmenon kokeneelle on tarjottava tunnustuksetonta ammatillista keskustelutukea, jotta tuki vastaa sitä tarvitsevien kaupunkilaisten enemmistöä ja vastaa aidosti tarvetta tilanteessa.

Raskaus, synnytys ja vanhemmuus kuuluvat elämän taitekohtiin, joihin liittyy vahvaa merkityksellisyyttä ja syviä tunteita. Niihin voi kytkeytyä myös paljon sensitiivisyyttä, epävarmuuksia, pettymyksiä ja menetyksen kokemuksia. Keskenmeno voi olla hyvin traumatisoiva kokemus, joka huonosti käsiteltynä voi vaikuttaa erittäin negatiivisesti keskenmenon kokeneeseen ja koko perheyhteisöön. Tästä syystä toimikunta katsoo keskenmenoon liittyvän tuen olevan tärkeä osa hyvinvointipalveluiden tarjontaa. Jotta tuki olisi kaikille tasavertaisesti ja tosiasiallisesti saavutettavaa, sen on oltava riittävää, oikea-aikaista, mahdollisimman maksutonta ja sen tulee kohdentua oikein.

Helsingissä keskenmenon kokevan on mahdollista saada tunnustuksetonta keskustelutukea eri tahojen toteuttamana, kuten esimerkiksi terveysaseman terveydenhoitajalta tai sairaanhoitajalta, joka hoitaa erilaisia elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä, sekä mielenterveyspalvelupiste Miepin kautta. Sairaalaolosuhteissa hoitohenkilökunta voi tarvittaessa ohjata potilaan keskustelemaan sairaalapastorin (myös ilman vakaumuksellista näkökulmaa) tai sairaalan sosiaalityöntekijän kanssa. Toimikunta muistuttaa lausunnossaan, että sairaalapastoreilla on hyvät lähtökohdat toimia työssään ja kohdata erilaisen vakaumuksen omaavia ihmisiä. Sairaalapastoreilta edellytetään kolmivuotista työn ohessa tapahtuvaa erikoistumiskoulutusta, joka muistuttaa terapeutin koulutusta ja sisältääkin jonkin verran psykoterapiakoulutusta. Sairaalapapeissa on myös psykoterapeutin koulutuksen käyneitä. Moni on myös työnohjaaja. Osa on sisällyttänyt teologian maisterin opintoihinsa laajoja psykologian opintokokonaisuuksia. Ympärivuorokautisesti keskustelutukea ja lyhytkestoista kriisiapua on saatavilla Helsingin sosiaali- ja kriisipäivystyksen kriisityöntekijöiltä. Lisäksi tarjolla on myös kolmannen sektorin tuottamia ammatillisia tukipalveluja. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta pitää yhdenvertaisuuden kannalta oleellisena, että tunnustuksettomia tukimuotoja on saatavilla monipuolisesti jatkossakin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta toteaa, että jokaisella keskenmenon kokeneella tulee olla mahdollisuus saada tarvitsemaansa keskusteluapua ja muuta tukea riippumatta henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja taustoistaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta pitää tärkeänä, että keskenmenon kokeneille on tarjolla myös keskusteluapua, jota tarjoaa ammattilainen, joka ei työnsä puolesta edusta mitään uskontokuntaa tai vakaumusta. Mikäli tarjolla olisi pelkästään tietyn uskonnollisen tahon edustajan toteuttamaa keskusteluapua, muita

uskontokuntia tai muita vakaumuksia edustavien tai vakaumuksettomien henkilöiden voisi tosiasiallisesti olla hankalaa tai mahdotonta käyttää palvelua. Tämä pätee siinäkin tapauksessa, että tarjottu keskusteluapu itsessään olisi periaatteessa tunnustuksetonta.

Tukea tulee olla matalalla kynnyksellä saatavilla riippumatta siitä, missä raskauden vaiheessa keskenmeno tapahtuu, onko asiakas jo äitiysneuvolassa kirjoilla tai vaaditaanko keskenmenon yhteydessä toimenpiteitä terveydenhuollossa. Keskusteluavun tarjoajalla tulee lisäksi olla riittävät valmiudet tunnistaa tarve laaja-alaisemmalle tai pitkäkestoisemmalle psykososiaaliselle tuelle ja tarvittaessa mahdollisuus ohjata asiakas joustavasti näiden palveluiden piiriin, mikäli pelkkä keskusteluapu osoittautuu riittämättömäksi asiakkaan tarpeisiin.

Toivomusponnessa esitetään, että sairaalapastorin tarjoaman keskustelutuen sijasta tarjottaisiin tunnustuksetonta ammatillista keskustelutukea. Toimikunta toteaa, että hengellisyys ja uskonnon harjoittaminen ovat laeissa ja kansainvälisissä sopimuksissa suojattuja, yhdenvertaisuuteen oleellisesti liittyviä oikeuksia. Toimikunta katsoo, että etenkin läheisen kuolemaan liittyvissä tilanteissa palveluväylän kautta voi tarvittaessa tarjota tunnustuksellista tukea, eikä sitä vaihtoehtoa ole syytä rajata kokonaan pois palveluvalikoimasta. Toimikunta katsoo tunnustuksellisen ja tunnustuksettoman tuen olevan toisiaan täydentäviä, ei toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja.

Toimikunta toteaa, että oleellista tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta on se, että eri tukipalveluita on tarjolla monipuolisesti ja että eri vaihtoehtoista on riittävästi tietoa. Toimikunta pitää myös tärkeänä, että tukipalvelua tarvitseva henkilö voi tehdä valintansa tukimuodosta ja osallistua palveluun ilman painostusta henkilökunnalta tai lähipiiriltä. Palveluita tarjottaessa ei pidä myöskään tehdä turhia oletuksia tukea tarvitsevan vakaumuksesta tai siitä, minkä verran tukea keskenmenon kokeneen lähipiiri tarvitsee.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta